XI évfolyam. Székelyudvarhelytt, 1908. május 31. 22. szám

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet" hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél evre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanitóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számittatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér dija előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A jövő munkája.

Budapest, május 29.

Általánosan ismert dolog, hogy Ausztriával való viszonyunkban még ma nem forrták ki magukat az események, nem értek még meg teljesen állapotaink annyira, hogy pénzügyileg, katonailag és a külképviselet tekintetében teljesen külön válhassunk Ausztriától. Ezt a minden átmenet nélküli, nagy előkészületeket, körültekintést, mély államférfiui bölcseséget, munkát és az ezzel járó hosszabb időt igénylő gyökeres változást ez idő szerint hazánk semmi esetre nem birná ki. Ezt a minden igaz hazafi által hőn kivánt teljes független és önálló Magyarországot meg kell előbb csinálnunk; de ne kövessünk el e szent és magasztos feladat megoldásánál meggondolatlanságot, ne hirtelenkedjünk! Nem koczkajáték ez! Mert a szent haza sorsa, léte, boldogsága van ezzel egybekapcsolva. Ne ugorjunk vaktába a sötétségbe, mert egy ezredéves multra büszk visszatekinthető nemzet szenvedése juthat ezzel esetleg az örvénybe!

Magyarországot előbb gazdaságilag, társadalmilag erőssé kell tennünk. Vagyonilag kell hazánk fiainak előbb gyarapodniok; mert a jólét a politikai önállóságnak és függetlenségnek nemcsak egyik legszükségesebb feltétele, tényezője, hanem egyszersmint az a biztos alapkő, amelyen a politikai függetlenség, az önálló Magyarország nagy katedraléja egyedül lesz felépithető.

Nem politikai és közjogi szörszálhasogatásokra van mostanában szükség, hanem összetartásra, együttmüködésre, hasznos, áldásthozó, tevékeny munkára. Ez fogja megérlelni hazánk javára azt a nemes gyümölcsöt, melyet majdan minden honpolgár fog élvezhetni. Ez a gyümölcs azonban csak a béke fáján teremhet!

A béke pedig ismét csak a kölcsönös megértés gyermeke lehet Megértésre van szükségünk tulnan is, innen is!

A monarkia mindkét felét az elmult 40 év politikai története arra kellett, hogy tanitsa, hogy az 1867-iki kiegyezés hazánk halhatatlan bölcsének a nemzet boldogulására készült alapvető nagy müve volt ugyan, amelynek segitségével a tespedés és mély álom után, mi magyarok a nemzeti ébredés korszakába léptünk, ez uton haladva megizmosodtunk, fejlődtünk és a nagy münek sok tekintetben hibás irányban való alkalmazása daczára Magyarország ma már oly erős faktora a monarkiának, melyet saját léte alásásának veszélye nélkül és a békés együttmüködés nélkül, a másik államfél számitáson kivül már semmiképpen sem hagyhat. De egyszersmind határozottan be kell ismernünk, hogy koronás királyunk által lehetővé tett ez a nagy politikai alkotás az érdekelt két államnak az idők folyamán mutatkozott szükségleteinek és természetszerüen, — ellentétes érdekekről lévén szó, — ma már elhalaszthatlanul korrekciókra szorult a változott viszonyok kiegyenlitésére, elsimitására; még pedig a mi további meggyőződésünk javára olyképp, hogy önálló államiságunk nagy épületének ne csak a falait huzzuk fel, hanem azt tető alá is hozzuk, be is rendezzük és azután büszkén mondhassuk bárkinek szemébe kifelé a minden angol polgári családfőnek jelmondatát: „Váram nékem az én hajlékom".

Világraszóló érvényt kell szereznünk annak, hogy ne bántsd a magyart! Ha pedig ezt elértük, akkor leszünk csak igazán nagyok!

Azonban ezt csak az erők gyüjtésével, felhalmozásával, együttérzéssel vállvetve, együtt tartással látom lehetségesnek — egyelőre, egy nemzet teljes hatalmi kiépülésének javára a közel jövőben.

Az időpont pedig, amely e részben sikerrel nemcsak kecsegtet, hanem a mi vitális érdekeinknek kivivására alkalmas is, immár elérkezett, mostanában nemcsak olyan időszerü, mint amilyen eddig alig volt, hanem szükségszerü is, a legtöbb politikai szempontból. Ezt, azt hiszem, bővebben megmagyaráznom, kifejtenem: fölösleges.

A kiegyezést reformálnunk kell és pedig sürgősen.

A kiegyezés pedig csak olyképpen lesz megreformálható, ha bölcs mérsékléssel ugy Magyarország, valamint Ausztria félretesz minden tulhajtott követelést és számit a legközelebbi évtizedek állami szükségleteivel lehetségesen az egész vonalon, de első sorban Magyarország iparának, kereskedelmének, mezőgazdaságának és általános népjólétének legégetőbb és jogos igényeivel.

Hasson oda minden párt egész erejének egyesitésével, összetartással, minden kicsinyes politikai pártérdek félretételével, hogy e terv sikerüljön.

Lépjenek e czélnak előkészitése végett a monarkiának összes számottevő politikai korifeusai akcióba, hogy az eredmény az államjogi törvényes formák között a lehető legrövidebb idő alatt valósággá lehessen. Az idő soha sem volt még erre alkalmasabb, mint mostanában, de épp ez okból égetően sürgős is!

Nem hinném, hogy tiszta lelkiismerettel akadna olyan, a közjót szivénhordó politikai párt avagy sajtó, amely e tervemnek, — privát pártpolitikai és taktikai szempontoknak figyelmen kivül hagyásával, — ellenzője lehetne, avagy ennek meghiusitására törekednék; mert az csakis saját hazájának ellensége, aki végeredményül fel fogja ébresztení az idegennek étvágyát a beavatkozásra és be fog válni a régi közmondás: inter duos litigantes tertiam gaudet!

Egyikünk se vegye megalázkodásnak, ami a monarkiának egyaránt fontos létérdekének gyökeres megoldásához vezethet; mert be kell látnunk józan ésszel, hogy erre nélkülözhetlen szükségünk van és ne hallgassunk károrvendő ellenségünkre.

Őrizzük meg józanságunkat, békénket és vagyonunkat, mert csak igy lehetünk nagyok, hatalmasak és erősek.

R. P.

Vármegyénk gazdasági jövője.

Irta: **Ugron Zoltán.**

Megyénk ca. 20 ezer mm. liszt et fogyaszt el évenként, a mely mümalomból került ki s ebből manapság egy mázsa sem őrlődik a vármegyében, nem lévén egy mümalmunk sem. Föl-állitottak néhány szitás malmot, de azok elég jók lehetnek arra, hogy valaki saját termését ha közélkapja, kipitliztesse ház: szükségletre, de koukurrens kereskedelmi árut előállitani nincs is szándékokban.

Megyénk buza kivitele, számitásom szerint ha az ősziek 6 mm. fizetnek k. holdanként, 60 ezer mm. körül járna. Pedig ha az állattenyésztés abban az arányban haladna, mint a hogy az utóbbi évek jó árai hatása következtében történt, igen hamar elérnők a 7 mm. buza és rozs termést, mert hisz Némethon sokkal alkalmatlanabb területein a 9—10 mm. termés nagy átlagokban is meg van.

Ha már most itt egy mümalom felállana a technika legujabb vivmányaival felszerelve, 100—200 mm napi őrlő képességgel, felénél több termelvénye itt elfogyna, oly árakon, mint Nagyváradon, hozzá a szállitás és kö. fele buzát beszerezhetné legtöbbször budapesti áron alól, a szállitással mindenesetben, kivéve a inséges 6 mm. alól termő években; a brassói és marosvásárhelyi mümalmok beszerzési árán alól az odavaló szállitással.

Buzánk első rangu minőségü és az idevaló malom abban a szerencsében részesülne, hogy ép az általánosságban legnehezebben elhelyezhető finom liszt találna legkönnyebben vevőre, mert azokat a mezőgazdasági lakosság, ki ha kenyerét sima őrléssel saját termésből süti, finomabb szükségletért megy boltba.

Természetes, hogy egy malom nem épithető fel „de" és „ha"-ra. Már pedig egy olyan malom, mely réntábilis volna nagy üzeménél fogva, levegőbe lóg, mig a közepes években fele nyersterményére és fele gyártmányára a székelyvasutra van utalva. A jelenlegi fővonal sem kapja az igazi buzatermő vidéket Balasfalván és Uzonon innét, utóbbi már székely föld lévén, ujból csak pár kilométer, viczinálissal közelithető meg.

Természetesen változnék a viszony, ha a Kisküküllő, Nyárád vidék és Háromszék buzatermő helyei vasuttal oly közél hozatnának, mint a hogy természetes fekvésük diktálná.

Ilyen malom egy nyereséges üzlet, napi egy kétszáz korona kifizetett munkabér, vagy 20 ezer korona a termelők kezébe a magasabb buza árakért, s ugyan annyi megtakaritás a fogyasztóknak, s én mégis a legtöbbre értékelem azt a 60—80 vaggon korpát, a mely jutányos áron jutna a gazdaközönség kezébe 2—3 ezer darab marha póttakarmányaképpen.

Ugyanily okokból nem állhat fel sörgyár sem, pedig ha póttakarmány volna s ennek folytán több trágya s némi mütrágyához is könnyebben jutnánk, 2—3 száz vaggon árpát könnyen termelhetnénk, mi kiszoritaná a brassói, tordai és marosvásárhelyi minőségü söröket vál-

ván a hulladékaival, üzleti nyereségével, munkabéreivel a megyei közgazdaság javára.

Az igen nagy baj, hogy minket semmi sem serkent árpa termelésünk növelésére, mert az a tapasztalatom, hogy kellő körülmények közé hozott föld kh. czirka 3 mm. többet fizet mint a buza, értékesebb szalmát ad és kevesebb ideig van kitéve a veszélynek, mint az őszi szalmások, s végre sokkal gyommentesebben hagyja vissza a talajt, mint amazok.

Eddig a kontigentálási törvény hatása alatt a szeszgyártás mezőgazdasági alapon meglehetősen fizetett, de nem adatott ezen mostoha körülmények közt lévő tiszta székely vármegyének még saját fogyasztásának megfelelő termelési kontingens s igy elestünk attól a jótéteménytől, mi annak moslékja utján a trágyából a talaj javitásra jutott volna. Az uj törvény alapján félős, hogy nem csak nem birjuk felhasználni a kontigenshez könnyebben jutást, sőt meg fogja neheziteni fennálló gyáraink helyzetét.

Ez azért van és lesz, hogy az ideval ó szeszgyár nem versenyképes, mert megyénkben a burgonya igen bizonytalanul terem és a lakosság a belőle főtt szeszt nem fogyasztja; finomító pedig ujból a szállitási viszonyok mostohasága miatt fel nem állitható. Jelenlegi szesztermelési viszonyok mellett ugyanis nyers szeszt a finomitóba csak a háromszéki gyárakból tengelyén lehetne kapni a helyi csekély termelésen felül.

E helyen emlitem fel, hogy zabból mondhatni legnagyobb termelésünk van, s abból a kivitelünk 100—150 ezer mázsa közt váltakozhatik s igy ugyanannyi korona, ha nem több, azaz összeg mibe megkárosodunk, hogy a kincstár — sem a katonai sem a polgári — egy szem zabot sem fogyasztat ebben a vármegyében s igy ez áruban is óriási hátrányban vagyunk ugy Szeben, mint Brassóval szemben. Fokozza ezt természetesen, hogy ugy Brassó, mint Marosvásárhely és Kolozsvár, de főképpen a zab árát reguláló Budapestet nekünk megközeliteni meg van nehezitve és drágitva.

Az már persze saját élhetetlenségünk, hogy az egész ország el van árasztva osztrák zabkészitményekkel, mint hántolt madár eleség, mint zabliszt (gyermek táplálék), s ezt tényleg legjobban e megye gyárthatná, legalacsonyabb zab árakkal és kitünő minőséggel. Mindkettő tényező egy valóságos véd-vám volna ezen iparágnak, melyből a mezőgazdaság a javuló árakban direkte, a visszamaradó melléktermények ben indirekte huzná a hasznot.

Jövő közleményemben azon ipar és mezőgazdasági termelési ágakkal foglalkozom — az utóbb emlitettel kapcsolatban, — hol haladásunknak nem a rosz közlekedési viszonyok állják utját.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, május 29.

A képviselőház szombati ülésében Andrássy Gyula gróf belügyminiszter figyelemre méltó beszédet mondott a költségvetés tárgyalása alkalmából, amely hivatva van a kormány politikáját megvilágitani.

Andrássy beszédének különösen az a része keltett nagy hatást, amelyben a nemzetiségi kérdésre vonatkozó álláspontját preczizirozta. Hangsulyozta, hogy teljesen hamisan állitják fel a nemzetiségi képviselők a kérdést; mindig azt mondják, hogy mi az anyanyelvüket veszélyeztetjük, mi őket megakarjuk magyarositani. Mindez tökéletes tévedés. Magyarositani erőszakkal nem akar senki, hanem igenis a kultura erejével, de erőszakkal magyarositani nem czélja a kormánynak, nem is volt czélja a magyar nemzetnek soha.

Tévesen, hamisan állitják ezt hangulatcsinálás végett. Ami a czélja volt és czélja lesz a magyar állam politikájának mindig, mindaddig, amig magyar lesz, az az állam egységét, a nemzeti egységet feltétlenül fenntartani. Addig, amig ezzel a szempontal szembe helyezkednek a nemzetiségi képviselők, addig velük komolyan nem lehet szóba állni, addig paktumról, modus vivendikről, konczessziókról beszélni sem lehet.

Andrássy beszéde további folyamán több nagy fontosságu kérdésre tért ki. Igy a gyülekezési és egyesülési jog kodificálását szükségesnek tartja, de ezt az általános választói jog parlamentjére akarja hagyni. A munkásszakszervezeteket tiszteli és csak akkor oszlatja fel őket, ha szabálytalan a pénzkezelésük. Budapest lakás viszonyait több ezer munkásház épitésével ohajtja javitani. A közigazgatás egyes hiányairól tud és azokon segiteni iparkodik. Égető kérdésnek mondja a városi törvény meghozatalát is, mert bizony az 1886. XXI. t.-cz. alig tesz külömbséget a városok és vármegyék között, pedig óriási nagy külömbség van gyakorlati szempontból a város és a megye közt.

A városi életet külön törvénnyel kell szabályozni. Mielőtt azonban erre kerülne a sor, sajnos, még szükség lesz a városok anyagi helyzetén segiteni. A mikéntjére vonatkozólag annyit, hogy egyelőre a kormány csak azt tervezi, hogy bizonyos összegeket bocsásson előre megállapitott kulcsok szerint a város rendelkezésére. — Nem egyes adókat, mert azok igen különbözően hatnak és többnyire épen a gazdag városok előnyére szolgálnak, a szegényeken pedig nem igen segitenek, de több kulcs szerint megállapitott segélyben akarnák részesiteni a városokat. Ez azonban csak ideiglenes módja volna a rendezésnek, mert elvégre is csak az lehet egyetlen törekvése azoknak, akik önkormányzatot akarnak, hogy a városok bizonyos anyagi önállóságra tegyenek szert, mert anélkül komoly önkormányzatról beszélni nem lehet.

*

Apponyi törvényjavaslatai között kétségtelenül legfontosabb s nemzetünk előhaladására legszükségesebb az, melyet az ingyenes népoktatásról kidolgozott.

A kulturában elmaradtunk a szegénységünk miatt. Annak a nagy számnak, mely a statisztikusok szerint bizonytalan számitással is százezreket jelent, az iskolázatlanságában, a kultura legelemibb követelményeitől való elmaradásában, szegénységünk a magyarázata.

Törvényünk volt és volt a törvénynek sok szigoru öre, mely a tankötelesket iskolába hajtotta volt, aki beszedte az elmulasztott iskolalátogatás birságait, de a legalsó rend, a szegény földhöz ragadt paraszt nép nyomoruságával még a törvény sem birt. Mit ért a törvény, a jóakarat, a fenyegetés, a birság, ha a szülő még a legcsekélyebb tandijat sem tudta befizetni.

Ez volt kulturánk elmaradottságának nevetséges, de legigazibb oka. A tandij. A nyomoruságos falusi tandij, melyet a szegénynép még aratás után sem tudott előteremteni. A paraszt öt—hat éves korában már munkára fogja gyermekét, ha másra nem, libapásztorkodásra vagy dajkálásra a még kisebb családtagok közül s mivel ez is haszonszámba megy, a gyermek szinte nélkülözhetetlen otthon, 7—8 éves korában. Hogy tehát a szülő minden komoly következmény nélkül visszatarthassa gyermekét az

---

Hiábavaló utazás.

— Henri Germain —

Franciából: **Ferencz Tivadar.**

Csakugyan utra indult...

Még öt percz és a vonat elindul.

Gontran kényelmesen elhelyezkedett egy első osztályu kocsiban; mellette utazótakarója, kalapja, mig utazószekrénykéje kézitáskájában volt.

Ellátva egy jó könyvvel és egy kitünő havana szivarral, amelyre rá akart gyujtani, nagyon örült, hogy egyedül utazhatik. Mekkora boldogság, ha ez igy tartana Marseilleig!...

Menjünk, még két percz és mögötte maradt ez a zajos Párizs.

A kalauz már becsapta a kocsi ajtaját és kiáltott:

„Gyorsan a kocsiba, a kocsiba!"

Amidőn egyszerre és pedig abban a pillanatban, amikor Gontran egy svéd gyufát végig dörzsölt a gyufadoboz oldalán, a kocsi ajtaja megnyilik és a gyufa hirtelenül kialudt.

Gontran ingerülten vetett egy haragos pillantást a belépőre; de komor arczkifejezése nemsokára kiderült és nyájasan mosolygott.

Mert a belépő egy csinos, fiatal asszony volt, előkelő megjelenéssel.

Fekete ruházata még jobban kiemelte ragyogó arczszinét; mély gyászban volt. Mégis arczkifejezése inkább vidám, mint szomoru volt és ez az ellentét nagyon ingerelte Gotránt. Miért volt ez a, bizonyára csak nem rég lett fiatal özvegyasszony, oly jó szinben?...

Kifürkészhetlen titok!... A házasság talánya!... Ki fog titeket valaha megoldani?

És Gontran mindjárt arra a biztos következtetésre jutott, hogy bizony nem ő lesz az.

Nem, az bizonyos. Azért menekült Párizsból, hogy kikerülje a házasságot, amelyet neki ajánlottak és amelyet minden áron nyélbeütni akart egyik nagynénje.

Hogy meneküljön e bajtól, gyorsan kellett elutaznia, azt állitva, hogy körülutazza a világot. Ezért gyorsan Marseillebe utazott.

Ekközben a szép, fiatal özvegy Gontránnal szemben helyet foglalt. Kényelmesen hátradőlt és ugy látszott, hogy figyelemmel olvassa Prévost Marcel legujabb regényét.

A vonat már egy teljes óra óta tovarobogott: csak Maconban áll meg és Lyonban, ahol étterem van, azután Arlesben és végre Marseilleben.

Gontran nem tudott többé olvasni, nagyon szórakozott volt és nyugtalan. Folyton szemmel kisérte a fiatal hölgyet és mindig ujabb meg ujabb bájt fedezett fel rajta.

Eleinte nem vette észre a fiatal hölgynek hosszu szempillával árnyékolt két sötét szemét, és nem látta kellően aranyszőke sürü haját, amelynek néhány enyelgő fürtje könnyedén és kecsesen loeroszkodett hófehér nyakára,

És ime, És vakitó fogai! ez a csinos ajak: tiszta korál!

De egyszerre csak rámereszti szemét Gasztonra és rajtakapta, amint benne gyönyörködik.

Daczára biztonságának és nagyvilági tapintatának, mégis zavarba jutott. Idegesen forgatta ujjai között a szivart, amelyet a vonat elindulása óta tartott a kezében.

Hogy szorult helyzetéből megszabaduljon, udvariasan szólott:

— Bocsánat asszonyom, szeretnék valamit kérni...

— Ugyan mit, uram?

Gontran egy kifejezésteli kézmozdulattal felemelte szivarját és folytatta:

— Ha biztos volnék, hogy nem zavarom, akkor...

Egy nyájas kaczagás azonnal félbeszakitotta kérését és behizelgő hangon mondá a fiatal hölgy:

— Ne féljen uram, ez reám nézve nem kellemetlen: elképzelhetem, mennyit szenvedett két óra alatt és én nem vetem meg egy jó szivarnak illatát.

— Oh! Köszönöm asszonyom, nagyon boldog vagyok.

— Másra nincs szüksége boldogságához?

— Nekem asszonyom kevés igényem van, rózsaszinben látom a világot és nagyon engedékeny vagyok..,

— Oh! Vigyázzon magára. Szép szinben tünteti fel magát, de előre kell önt figyelmeztetnem, még nincs eladó leányom.

— Engedje meg, hogy önhöz kérdést intézhessek, folytatta a fiatal hölgy:

— Marseilleig utazik-e, uram?

— Igen asszonyom és még azon tul is, egész a világ végéig.

— Valóban? De ez hisz akkor ön fut.

Ezt mondva, a bájos hölgy ijedve egy lépéssel hátralépett.

— Legyen nyugodt asszonyom, sem tolvaj, sem gyilkos nem vagyok.

Nevem Rozuetaille Gontran, hatvanezer frank évi jövedelmem van és két kastélynak birtokosa vagyok és — mégis futok!

Futok a házasság elől, amelytől borsodzik a hátam, amelytől félek!

— Oh! Uram, önnek valóban igaza van... Az egy gyalázatos intézmény!

— Husz percz megállás! Étterem!

Megengedi asszonyom, mondá Gontrán helyéről felkelve, talán parancsol valamit?

A fiatal hölgy — nehogy felelni kelljen — mosolygott, miközben utitársa gyorsan az étterembe sietett.

Ott megivott egy pohár finom bort, egy másikat pedig a szoretetreméltó hölgynek küldött és nemsokára visszatérve, ujból elfoglalta helyét.

Nemsokára a vonat megindult és nagy gyorsasággal tovarobogott.

Egy negyed óra elmult mialatt a szép özvegy teljesen elmerült az olvasásba, mindig csak könyvébe nézett.

Gontran maga is ábrándozni kezdett...

Egyszerre csak a szép özvegy felemelte fejét és megszólitotta a fiatal embert.

— Uram!

— Parancsol asszonyom?

— Egy pár perczczel ezelőtt megigértem, hogy

iskolától elég annyit mondania, hogy nem telik tandijra s nem zaklatják.

A nemzeti kulturánk első óre napjainkban az állam. Nem akarhatja az a kormány a kultura előbbre jutását, mely el nem görditi az anyagi akadályokat a kultura szabad érvényesülésének utjából, Apponyi Albert grófnak elévülhetetlen érdeme, hogy felismerte azt a nagy anomaliát, mely az általános tankötelezettség és a tandij fizetés közötti éles ellentétben foglaltatott. Most egy csapással, egy minden tekintetben modern törvény javaslattal véget vet a régi siralmas állapotoknak.

*

A gazdaközönség szeme az időjáráson lebeg most, s azon fordul meg minden, hogy a természet bókezüen bánik-e a tavasszal, küld-e jó langyos esőt és hevitő napsugarat.

A tavaszi napfény levegőtől most zsendül odakünn a föld, a mezők élete. Mikor a föld őszi megtermékenyülése a téli hónapok áldott állapota után a zsenge növényzetet hordja már hátán, akkor érdemes megint egyszer elgondolkozni a földről. A magyar világrendszerben még a régi felfogás uralkodik: a föld körül forog minden. A magyar állam egész élete a földhöz tapad, társadalmunk a földön nőtt fel és ahhoz van nóve ma is minden idegszálával.

A falusi gazda és a városi iparos, a hivatalnokok és a munkás, a kereskedő és a tőkepénzes sorsa nálunk elválaszthatatlan a föld sorsától, a földből, és a föld után él nálunk még ma is mindenki és minden.

Nálunk nyugatra a föld nemcsak életteremtő, és kenyéradó, hanem a nagy ipari alkotások, a ház kolosszusok viselője is. Kettős életet él ott; méhében az emberi táplálkozáshoz szükséges termények fejlődnek ki; hátán az emberi kéznek ujjá alakitása, uj jövedelem fakasztása czéljából alkotott műhelyei vannak. Nálunk a földméj, mindig a legfőbb, csaknem az egyetlen forrása a jövedelemnek, ugy szólván az egyetlen emlője a néptáplálkozásnak.

Mindennek a tanusága pedig az, hogy azoknak akik a magyarföld, a magyar mezőgazdaság érdekében hivatottak dolgozni, teljes erővel, egész készséggel arra kell törekedniök, hogy a gazdasági tudás, a helyes belátás, az okos számitás a gazdálkodó osztály részét áthassa, hogy a magyar föld minden rétege feltáruljon a czéltudatos, nemzetgyarapitó munka előtt.

Jellem az ipar- és kereskedelemben.

Székelyudvarhely, május 29.

Mindazon mezőgazdasági tényezők között, a melyektől az egyes nemzetek nemcsak anyagi boldogulásukat várják, hanem a melyek a kulturális haladásnak is megnyitják a zsilipjeit: első helyen áll, az ipar- és kereskedelem. Ez első rangu tényezőknek jótékony hatása a nemzeti élet üdo vérkeringésében, künn a tekintélyben, hatalomban napnap után érezhető. Hazánkban különösen, mely őstermelő ország javarészben: az őstermelés ettől nyor tartalmat, életet.

Nos, ha az ipar- és kereskedelem ily fontos, messzekiható szerepet játszik a nemzeti élet minden fáziséban, ha már ettől várja minden nemzet, ettől várjuk mi is, különösen anyagi boldogulásunkat s még sok helyütt nagyon is szegényes kulturánknak előbbrevitelét; méltó is, illő is, hogy foglalkozzunk az ipar- és kereskedelem embereivel; azokkal, kiknek kezébe van letéve, akiknek izom erejétől, lelki művoltségétől függ a nemzeti élet ezer meg ezer sebeinek, bajainak, mulasztásainak az orvoslása.

Régen hangoztatott, de még a lelkek mélyén gyökeret nem vert elv az, hogy az iparos és kereskedő főjellemvonása abban áll, hogy kézi ügyességét megfelelő értelemi művoltséggel párositsa. A kéz ügyessége ugyanis intellektuális erő nélkül sem egyik, sem a másik pályán czélhoz nem vezet: sikert nem teremthet.

Milyen más képet nyujtana hazai iparunk és kereskedelmünk, ha mindenki ezzel a két főjellemvonással lépne a küzdő térre a jelzett pályákon. Mérhetetlen kincses bányája lenne ez a nemzeti élet nagyságának, a magyar nemzeti állam kiépitésének. Ám, ha ez erény számba menő tulajdonokkal is birna hazánkban minden iparos és kereskedő, még akkor sincs a munka befejezve, még akkor sem mondhatja el sem az iparos, sem a kereskedő: hogy én a pályámnak a szó nemesebb értelmében vett munkása, harczosa vagyok.

Tévedne ugyanis az, aki az iparos vagy kereskedő fogalmának helyes definicióját éppen abban találná, hogy annak kézügyességét értelmi művelttséggel kell párositani. Szerintem ez teljes definicció lenne. Lélektanilag nem állhat meg. A helyes ez lenne: iparos vagy kereskedő ember a szó igazi értelmében az, aki az emlitett jótulajdonok mellett jellemmel is bir.

Jellem! mily mély jelentése van e szónak az ipar- és kereskedelemben; jellem az ipar- és kereskedelem lelke.

Széchenyi István müveinek egyikében a jellemről igy szól: „hogy kötelességünket hiven teljesitnéhány szóval elmondom önnek életemet, ha viszonzásul jó tanácsot ad; igen, ha öt perczig figyelmére méltat, hajlandó vagyok megmondani, hogy ki vagyok?

— Ez reám nézve nagy megtiszteltetés!

— Montrella grófné vagyok, de egyszerü polgárcsaládból származom. Atyam gazdag gyáros volt, igen gazdag ember; szerencsétlenségemre fejébe vette, hogy valami előkelő származásu ember lesz férjem . . .

Ime uram, igy lettem, alig egy évvel ezelőtt, szülőm határozott kivánságára — Montrella grófné.

A gróf, anyagilag teljesen tönkrement és a nagyvilági élettől nagyon megviselt, de különben kifogástalan gavallér volt.

Szegény férjem nem igen élvezhette édes atyám pénzét: két hónappal ezelőtt meghalt valami gyomorbajban . . .

Néhány nappal később, egy igen öreg és nagyon gazdag nagybátya halt meg Marseilleben, reámhagyva minden vagyonát.

Most megidézett a közjegyző, aki a hagyaték végleszámolásával megvan bizva és most megyek életemben először a délvidék ezen nagy városába, ahol senkit sem ismerek és nem tudom, hogy kihez forduljak?

Sőt mi több, fogalmam sincs ilyen dologról, ugy hogy ebben a pillanatban a világnak legszánalomraméltóbb asszonya vagyok.

— Megengedi asszonyom, mondá azonnal Gontran, elragadva a fiatal asszony egyszerü ősziuteségétől, hogy felajánljam igénytelen szolgálatomat?

Marseille városának minden részét ismerem; ott végeztem a jogot és ámbár ügyvédi oklevelemmel sohasem éltem, mindent megteszek, ha megengedi, hogy kalauzolhassam és hogy szolgálatára lehessek.

— Nem tudom uram, hogy mit tegyek, nem merem elfogadni . . .

— Miért nem? Bátran elfogadhatja szolgálatomat nagyon boldog leszek! . . .

Gontran ezt oly remegő hangon mondotta, hogy a szép, fiatal özvegyasszony zavarba jött: eleinte mosolygott azután lesütötte szemét és egészen elpirult.

— Kérem asszonyom, mondá folytatólag a fiatal ember, fogadja el igénytelen szolgálatomat és ezt annyival is inkább teheti, mert egy és ugyanaz a nézetünk van a házasságról. Osztja-e nézetemet?

— Igen, teljesen osztom nézetét.

És Montrella grófné, rokon érzelmének kifejezésére, Gontrannak odanyujtotta szép kezét és remegve mondá:

— Köszönöm uram, ön nagyon udvarias ember!

A társalgás kedélyes és vidám hangulatban tovább folyt egészen Marseillig.

Ugy a grófné, miut Gontran sok rosszat mondott a házas életről, mindkettő pálczát tört Hymen rózsás láncza felett, nagyban dicsőitve a szabad, független életet és végre kölcsönösen elragadtatva egymástól-elváltak.

Roquetaille urnak először nyolcz, azután tizenöt napra kellett elhalasztania afrikai utazását, mert Montrella grófnénak hagyatékügye teljesen igénybe vette őt.

Maga a grófnő gyakran fordult hozzá tanácsért.

A két utitárs két különböző szállodában lakott ugyan, de közel nagyon közel egymáshoz.

. . . Egy szép napon Gontran sétálás közben találkozik egyik régi barátjával.

— Éppen reád gondoltam!

— Igazán?

— Igen barátom és örülök, hogy láthatlak, mert nagyon furcsa hirt terjesztenek rólad . . .

Azt mondották nekem, hogy tegnap, a Szent-Klotild templomban kihirdették özvegy Montrella grófné és Roquetaille Gontran egybekelését . . .

Ezzel a hirrel leptek meg engem, aki szentül megvoltam győződve, hogy földkörüli utadat teszed meg most . . .

Amire Gontrán szomoruan mondá:

— Hiábavaló utazás! . . .

---

hessük, akarata s arra a meggyőződésre van szükségünk, hogy kötelességünket nemcsak azért kell teljesitenünk, mert hasznot hoznak, vagy szorakoztatnak, hanem azért, mert kötelességünk."

E szavakat minden üzlet embernek mélyen a lelkébe kellene vésnie. A merő haszonlesésből teljesitett munka, az utilitarisztikus szempont, melyből igen sokan kiindulnak: az önzés bélyegét nyomják rá a munkára. Ezzel veszit a munka igazi értékéből; a tiszta jellemnek s az ebben élő, ebből fakadó szeplőtlen becsületességnek nyomait kereshetjük, de nem találjuk meg a munkán.

Egy sörfőző gyengének találta a sört, igy szólott segédeihez: „fiaim! tegyetek még kellő mennyiségü malátát a sörbe." Ez a sörfőző, hogy ugy mondjuk, becsületességét főzte bele a sörbe: Nem is maradt el becsületes lelkének a jutalma. Söre hova-tovább keresettebbé lett. Vagyonos ember vált belőle. Ime a tiszta jellem jutalma.

Hogy minő sikerekot, minő eredményeket teremt a jellem az ipar- és kereskedelem terén: azt azon emberek életében látjuk, akik lelkét üzleti élete minden egyes mozzanatában a becsületesség, e legszebb lelki erény vezeti; látjuk azon államok életében, amelyeknek ipara és kereskedelme a tiszta jellemen épült föl, hogy aztán dus tenyészetet teremtsen a nemzeti élet minden vonalán

A tiszta jellem előre tör a pályán, amelyen kenyerét keresi; abban az igazság Istene lakozik; mérloge érzékeny, mert a „mérleg nyelvét" a lelkiismerete mozgatja; utja egyenes, mert tudja, hogy csakis ez vezethet czélhoz.

Innen aztán csakis az iparos és kereskedő tiszta jelleme adhat életet, biztosithat jövőt annak a munkakörnek, melytől oly sokat vár nemzetünk.

E jellem üzi el a nemzeti élet e fontos szerveiről az oda nem való elemeket, a kufárokat, kik a lilkiismeret szavával mitse törődve, mindenütt és mindenben a maguk önző czéljait tekintik tevékenységük alfájának és omegájának. A jellem állja utját a hamis bukásoknak; az tisztitja ki a börtönök sötét zárkáit bünös lakóitól.

Az üzleti megbizhatóság, a tiszta jellem az, amelyen az önálló vámterület is nemzetünkre nézve gyümölcsözővé válhat. A tőke jellemet keres, mert tudja, hogy abban a kézben, melynek munkáját a becsületesség vezeti: pénze el nem veszhet. A tiszta jellem jóban ovja a másét, mint a magáét.

A jellem üzleti szempontból, az ember lelki keresztlevele; emberi szempontból pedig a jellem az, mi az embert a legmagasabbra emeli a teremtmények fölé. Ez ad életünknek becset, tartalmat.

Spaller József, szakisk tanár.

Az unitárius templom felavatása.

Székelyudvarhely, május 25.

A vidék unitáriusságának találkozó helyévé lett városunk e hó 24 én. E napon adták át rendeltetésének az ujonnan épült unitárius templomot, melyet a hivők és más felekezetbeliek nagy áldozatkészsége árán épitett a kicsiny egyház.

A templom városunknak egyik legszebb és legsikerültebb épülete, s ami különösen nevezetes, a templom épités terén uj irányt ad. Szakitva a hagyományos templom styllal, ilyen kisebb templomnál is a bazilika rendszert alkalmazta. Valóban elismerés illeti *Pákey* Lajos kolozsvári épitész mérnököt a tervekért s *Fekete* Beniám helybeli vállalkozót a kivitelért. A felszentelési ünnepély alkalmából, valóságos unitárius buceu volt városunkban. Nemcsak a közel vidékről, de nagyon távolról is jöttek ünneplők, hogy az itteni hitrokonok örömében ők is osztozzanak. A vendégek 23-án estve sikerült ismerkodési estélyt tartottak a „Budapest"-szállodában.

A templomban.

D. e. 10 órára volt kitüzve a templomozás kezdete s már 9 órakor alig lehetett a templomban körül mozogni, mindenki be akart jutni, mindenki részt ohajtott venni az ünepélyes istentiszteleten. Dicsérettel emlittessék nemcsak unitáriusokat, de minden felekezetnek láttuk számos képviselőjét. Mily szép volna, ha betelyesednék az eszme, hogy a Krisztus követői, bármily felekezethez tartozzanak is, megértenék egymást s egyé tömörülnének a jóban.

A gyülekezet éneke után a XC ik zsoltárt énekelte igaz sikerülten az Udvarhelyköri Dávid Ferencz Egylet dalköre *Ajtay* János homoródalmási lelkész vezetése alatt s ezt követte az ősz főpásztornak, *Ferencz* József unitárius püspöknek lélekemelő imája, amely a pátriárka ajkáról oly mély hatást tett, hogy nem egy szem könnyezett.

„Szeretlek Isten"-t Végler Gyulától, énekelte a dalkör s azután az alkalmi beszédet turtotta meg *Lőrinczy* István székelykeresztúri lelkész szép átgondolásban és előadásban. Mogint a dalkör következett s azután *Váry* Albert helybeli pap tartott urvacsorai beszédet a tőle megszokott ékes szóllással s szebbnél-szebb gondolatokkal tolve. Nagyon szerencsés választást csinált vele az egyház kebli tanácsa, midőn őt hozta be papnak, annak ugy most, mint minden alkalommal fényes tanujelét adta. Puritánságával igazán egyházához a éltóan képviseli azt minden alkalommal.

A dalkör éneke után *Kisgyörgy* Sándor vargyasi unitárius esperes mondott hálaadó imát, mint e kicsiny egyháznak első beszolgáló lelkésze s mintegy megalapitója.

A templomi ünnepélyt a gyülekezet éneke zárta be. A templom felszentelése alkalmával, mintegy 600-an vettek urvacsorát.

Tisztelgések.

A templomozás végeztével a tisztelgések vették kezdetüket, a hol megjelentek a különböző felekezet küldöttségei, a középiskolák tanári kara, a törvényhatóság, a pénzügyigazgatóság, adóhivatal és számvevőség és más egyesületek. Mindenikhez volt szivélyes szava a püspöknek, mindenkinek tisztelgését mély hálával fogadta. Végtelen jól esett a főpásztornak azon egyetértés, melyet tapasztalt az alkalommal is a különböző felekezetek között és amelyet ápolt és ápol minden alkalommal, a mikor csak teheti. A tisztelgések végeztével 200 teritékü közebéd volt a „Budapest"-szálloda szinházi termében.

A közebéd.

D. u. fél 2 órakor tartatott meg az áldomás a nap örömére. Öröm, lelkesedés és vendég volt bőven.

Az első felköszöntőt *Ferencz* József püspök mondotta a királyra s utána *Ugron* Ákos főispán a püspököt éltette. *Kisgyörgy* Sándor esperes a távollevő főgondnokokra üritette poharát. *Daniel* Lajos a főispánt, dr. *Boros* György a vármegyét és várost éltette. Dr. *Sebesi* János alispán a felekezetek jó egyetértésére, *Deák* Lajos egyházi gondnok a volt és jelenlegi papokra, *Váry* Albert a jóltevőkre, a tervezőre és felépitőre dr. *Pálffy* Jenő, a vendégekre *Jakab* Miklós stb. mondottak felköszöntőt.

Az ünneplőkhöz a következő üdvözlő táviratok érkeztek: „Ma lett idvessége házatoknak, az ur szemei vigyázzanak rája éjjel és nappal, lélekben veletek áldoz, imádkozik. *Józan.*" (budapesti espores). — „Sok örömet összetartást... fáradságos munkátok megkoronáztatása alkalmával. *Paget*". — A tordai hitrokonok a következő táviratot küldték: „Tordáról, e vallásszabadság és unitárizmus klasszikus földjéről az udvarhelyi templom fölsventelőit lelkesedéssel, hitrokoni szeretettel üdvözlik a gimnáziumi tanárok."

Ugyanez alkalomból Báró *Petrichevich*-Horváth Kálmán, *Daniel* Gábor és *Fekete* Gábor felügyelő gondnokokat a következő táviratokkal üdvözölték az ünneplők: „A midőn Isten engedelmével a székelyudvarhelyi unitárius templomot rendeltésének átadtuk igaz örömmel és hálaadó szivvel küldjük szivélyes üdvözletünket, az ünneplő közönség."

Fél 5 óra után oszladozni kezdett a közönség, hogy a szinháztermet átadja az estve nyolcz órakor tartandó tánczmulatságnak, mely sajnos sokok miatt nem sikerülhetett ugy, amint azt remélni lehetett. Mindamellett a 344 kor. bevételből mintegy 220 kor. tiszta jövodelem van. Fel kell emlitenünk, hogy *Ampovics* Béla zenekara, amely igazán minimális 60 kor. dijért vállalta a zenét, tekintettel a jótékonyczélra abból is visszaadott 10 koronát.

Kedves emlékkel távoztak bizonyára azok, akik a messze távolból eljöttek városunkba, bizonnyal feledhetetlen lesz azon vendégszeretet, melylyel Székelyudvarhely város szokta fogadni vendégeit.

A püspök elutazása.

Az ősz főpásztor városunkból a Nyikó-vidékein lévő egyházainak meglátogatására utazott el hétfőn reggel, a hol valóságos diadalmenet volt utja.

A főpásztor és kisérete hétfőn délben *Deák* Miklós szentmihályi lelkész vendége volt, mig este *Gálffy* Kálmán főszolgabiró és neje odtak fényes vacsorát tiszteletére.

A vacsoránál elhangzott szép és magvas pohárköszöntők közül *Ferencz* József püspökén kivül *Lőrincsi* tábornokét kell külön kiemelni, ki fényes tanubizonyságát adta, hogy nemcsak daliás katona és kitünő hadvezér, hanem jeles szónok is. A tábornok beszédének különösen azon része keltett frenetikus hatást, melyben a hadseregről táplált téves felfogást czáfolta a saját és az ostélyen szintén jelenlevő *Szentkirályi* Ferencz huszárezredes példájára hivatkozva jelentette ki, hogy nekik előhaladásukban sem magyar voltuk, sem vallásuk, sem politikai nézeteik és meggyőződésük soha akadályul nem szolgált s noha mint katonatiszt is, mindig hü maradt elvéhez és vallásához s azoknak ha szükség volt reá, védelmére is kelt s e miatt semmi kellemetlensége nem volt.

Kedden délelőtt részt vett a püspök a keresztúri gimnázium tanári beiktató ünnepélyen, mig délután visszautazott Kolozsvárra.

HIREK.

Székelyudvarhely, május 31

A kollegiumi ifjuság tornaestélye.

A református kollegium ifjusága 27-én, szordán este a Budapest-szálló disztermében tánczczal egybekötött tornaestélyt rendezett. Az a körülmény, moly szerint az előző években a kollegiumi ifjuság szokásos nyári mulatsága mindenkor nagy látogatottságnak örvendett, arra engedett következtetni, hogy az ez idén is megtartja nagy vonzóerejét, sőt hogy még élénkebb érdeklődéssel fog találkozni és fokozottabb pártfogásban fog részesülni, amennyiben a tánczestély az intézeti tornakör produkcióival volt összekötve. Sajnos, ezen várakozás ez alkalommal hiunak bizonyult; mi lehet az oka, nem tudni. A közönség csak feltünő távollétével tündökölt és közömbösséggel viseltetett ezen tornaestély iránt. Pedig azon kevesek, akik jelen voltak, igazi élvezetnek voltak részesei és azon sokak, akik távolmaradtak, igazán lelket viditó látvány élvezetétől estek el és fosztották meg önmagukat. Azon szép produkciók, amelyeket a tanulók magas nyujtón, a lovon és korláton bemutattak, nagy szabatosságuknál és tökéletes, biztos kivitelüknél fogva feltétlen elismerést érdemelnek.

Különösen szép volt és az ujdonság ingerével birt s mint ilyen mindvégig a legnagyobb mértékben lekötötte a jelenvoltak figyelmét az a gyakorlat, a melyet 28 tanuló rudakkal mutatott be.

Meeglepően kedves volt a harmonikus összeolvadása az egyes mozdulatok és az azokat kisérő czigányzene ritmusának. Két tanuló nagy ügyességgel és temporamentummal az olasz iskolavivást mutatta be.

A minden tekintetben sikerült s egybevágó mutatványok, a melyeknél az ifjuság duzzadó izomereje, rugékonysága, ügyessége kiváló módon nyilvánult, önkéntelen is a „mens sana in corpore sano" elvét juttatták a néző eszébe. Igen is, ahol ily egészség lakozik egy ifjuságban, ott friss. ép, egészséges elme is működik az agyban. Ily ifjuság jövőjét illetőleg nincs ok az aggodalomra; ily ifjuság teljes joggal azzal kecsegtet, hogy a társadalmat, a hazát is derekasan fogja majd szolgálni.

Mindenki, aki az estélyen ott volt, örömest hajtja meg az elismerés zászlóját *Szabó* András tanár előtt, aki az estély rendezője volt. Nagy fáradtsága és buzgólkodása, amelyet annak érdekében kifejtett, lelje meg belső jutalmát és megnyugtató elégtételét abban az abszolut erkölcsi sikerben, amelyet kivivott és amelyet a közönség lelkes tapsaival honorált.

Az estély anyagi oldalát illetőleg a rendezőség a következő elszámolásra kért fel: Felülfizettek: Biró Sándor, Dr. Sebesi János 8-8 kor, Barcsay Károly, Marosi Antal (Lunka), Erzse Sándor (Pécs) 5-5 kor., Becsek Aladár, Szöllősi Ödön 4-4 kor., Rösler és Gábor, Gönczi Lajos 3-3 kor., Biró Áron, Solymossy Endre, Szabó András, Kovács Dániel, Jakab Zoltán 2-2 koronát. Az estélyen megjelentek asszonyok: Bartha Károlyné, Szabó Árpádné, Z. Székely Dénesné, Gotthárd Jánosné, Kassay Józsefné, Biró Dezsőné, Kovács Dánielné, Kassay Ákosné, Dr. Válentnik Ferenczné, Dr. Solymossy Lajosné, Szöllősi Sámuelné, Pál Sándorné, Nagy Elemérné, Gyarmathy Ákosné, Dr. Borosnyai Pálné, Dr. Kovács Mórné. Leányok: Ferenczy Irénke, Székely Mariska, Gotthárd Margit, Kassay Aranka, Solymossy Panna, Szöllősi Irénke, Gálffy Juliska, Lántzky Lele, Lántzky Buba, Kovács Ilus, Kovács Margit. Az estély jövedelme volt 248 kor., kiadás 303 kor. 84 fill. Tiszta jövedelem 44 kor. 16 fillér.

—

Kormányképviselő a koll. érettségi vizsgálatán. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az az 1883: XXX. t.-czikk 23. §-ából kifolyólag a református kollegium érettségi vizsgálataihoz *Szabó* Péter dr. budapesti gyakorló főgimnáziumi tanárt küldötte ki.

Kinevezés. Az üresedésbe jött II. oszt. közig. gyakornoki állásra a vármegye főispánja *Mátyé* Tibor közig. gyakornokot, helyébe pedig *Tompa* László díjtalan gyakornokot nevezte ki díjassá.

Az Emke közgyülése. Az Emke junius 8-án, pünkösd másodnapján tartja XXIV-ik rendes közgyülését Marosujváron. Óhajtandó lenne, hogy választmányunk kötelékébe tartozó tagjai minél nagyobb számban vegyenek részt az igen érdekesnek igérkező közgyülésen. Marosujvár közönsége mindent megtesz, hogy vendégei a legjobban találják magukat. Jelentkezni lehet *Szabó* Albert kir. bányatanácsos urnál, még pedig f. évi junius 1-ig bezárólag. A jelentkezésnél a következő kérdésekre kell tekintettel lenni: *a*) kiván-e a jelentkező éjjeli szállást? *b*) Melyik vonattal érkezik, kiván-e kedvezményes vasuti jegyet? *c*) Részt vesz-e a társas ebéden? (Ebéd-jegy 5 kor., mely összeg a jelentkezéssel egyidejüleg beküldendő.) *d*) Részt vesz-e a Stefánia báoya megtekintésében. (Látog. dij 1 kor.) *e*) Részt vesz-e a hangversenyen? A választmány titkáránál rendelkezésre áll 3 darab kedvezményes vasuti jegy váltására jogositó igazolvány, aki igényelne egy ilyet, forduljon Dr. Solymossy Lajos titkárhoz.

A vármegyei Muzeum-egylet titkára *Pálmay* József, mivel lakását Marosvásárhelyre tette át, lemondván, a titkári teendők végzéséről, a vármegye főispánja mint elnök, tarcsafalvi *Pálffy* Aladárt bizta meg.

Tánczczal egybekötött mükedvelői előadás. Mükedvelőink pünkösd másodnapján, junius 8 ikán, mint jelezték, a Budapest-szálló szinháztermében a sétatér javára szinielőadást rendeznek, mely tánczmulatsággal lesz egybekötve. A városi tanács nincsen abban az anyagi helyzetben, hogy a város társadalmának egyetlen kéznél levő sétahelyét gondozhassa, s igy a társadalomra hárul a feladat, hogy azt diszitse, rendezze. barátságos otthonná tegye, s megenyhülést nyujtson az elfáradt embereknek, a poros levegőjü szobákból kiszabaduló gyermekseregnek. Nincs kétségünk, hogy a társadalom megérti, méltányolja a czélt és mükedvelőink fáradozását, s amig magának szerez egy kellemes estét, addig olyan czélra hoz áldozatot, melynek kamatját már a másik napon élvezheti. Mükedvelőink Csiki Gergely örökszép szinművét a „*Czifra nyomoruság*"-ot adják elő a következő szereposztással: Bálnai, Bocz Endre. Bella, Szobotka Kata. Sodró, Biró János. Zsófi, Bartos Tejéz. Eszter, Pálfy Aladárné. Csoma, Mántó Miklós. Mártha, Ferenczy Margit. Klotild, Flórián Margit, Aurélia, Sándor Juliska. Juczi, Ádám Emilia. Luczi, Szabó Erzsi. Mádi Simon, Mántó Ernő. Poprádi, Dr. Szövényi László. Tarczali, Fábián Károly. Zegernyey Parthenia, Lázár Gabi. Zegernyey Zenobia, Flórián Margit. Mézesné, Fischerné. Hantos irnok, Jancsó Béla. Barna irnok, Szabó Endre. Tóbiás hivatalszolga, (*). Murok ügyvéd, Mészáros Zoltán. Pinczér, (*). Helyárak: Páholy 8 kor., I, II, III. sor és oldalszék 2 kor. 40 fill., IV, V. sor 2 kor., VI, VII. sor 1 kor. 20 fill., VIII, IX, X. sor 1 kor., földszinti állóhely 60 fill., diák-jegy 40 fill., karzati ülőhely 60 fillér, karzati állóhely 20 fill. Jegyek Székely Dénes könyvkereskedésében válthatók elő.

Eljegyzés. *Szabó* Ernő eljegyezte *Szentes* Ilona kisasszonyt.

Házasság. *Erdélyi* Simon junius hó 7-ikén tartja esküvőjét *Neumann* Malvin kisasszonynyal Brassóban, Izsák Jakab házánál.

Az állami ipari szakiskola felügyelőbizottsága, Dr. *Lengyel* József m. főorvos jelentése alapján, folyó hó 25-ikén *Ugron* Ákos főispán elnöklete mellett ülést tartott, melynek egyetlen tárgyát mindazon óvintézkedések megtétele képezte, melyek az intézetben fellépett basihagymáz terjedését megakadályozzák. Az előfordult megbetegülési esetek miután még nem tették indokolttá az intézet bezárását, elhatározta a bizottság, hogy az intézet összes termeit fertőtlenitteti. Ennek alapján remélhetőleg, az évvégi vizsgálatok a rendes időben fognak megtartatni.

Halálozások. Pávai és göcsi *Vajna* Gáspár nyug. kir. törvényszéki biró és ügyvéd, a nyárádvidéki hazafias társadalmi és egyházi élet oszlopos embere életének 68-ik, boldog és boldogitó házas életének 41-ik évében, f. hó 25-én meghalt. Mint az ős Marosszék székely birósságának — még nem királyi, de — választott törvényszékének jegyzője s az erdélyi — akkor egyetlen — kir. táblának fogalmazója szivta lelkébe az igazság, jog keresésének szomját; mint nyárádszeredai és dévai járásbiró gyakorolta az egyesbiró lelkét az igazságszolgáltatás legmagasabb régióiba emelő, független s csak lelkiismeretéből s az igazság *Ős forrásából* meritő itélkezést; mint kézdivásárhelyi törvényszéki és vizsgálóbiró tetőzte, végezte be puritán birói pályáját. Azóta is, mint *ügyvéd*, következetes maradt ahoz a hagyományos igazságkereső multhoz, melyet ehez a névhez és pályához kötött a patriarchális magyar jogászfogalom. A megboldogultban *Vajna* Zoltán telekkönyvvezető édes atyját gyászolja.

Szigeti Pistike, Dr *Szigeti* József és neje *Stratsinger* Teréz kedves kis fia, két éves korában f. hó 25-ikén Nagykászonaltizben elhunyt.

Konfirmácziói ünnepély. A székelyudvarhelyi református egyházközség konfirmácziói ünnepélyét ma, vasárnap, d. e. 10 órakor a következő

sorrenddel tartja meg: 1. A gyülekezet éneke: Teróland zeng. 1. Dics. 2. Alkalmi ének: Öröm s hála énekléssel. CLXVI. Dics. 3. Ima. Tartja: *Biró* Sándor. ref. koll. vallástanár. 4. A gyülekezet éneke: Szükölködünk. XIII. Dics. 5. Alkalmi beszéd. Tartja: *Vajda* Ferencz. ref. esperes. 6. A növendékek hitvallása és fogadástétele. 7. A növendékek éneke: Szent hitünkről vallást tettünk. 8. Urvacsoraosztás a növendékeknek. 9. A növendékek megáldása és felvétele az egyházba. 10. A gyülekezet éneke: Áldást kérünk . . .

Dobó Zoltánné hangversenye. *Dobó* Zoltáné növendékeivel junius hó 6-án, szombaton a Budapest-szálló nagytermében hangversenyt tart. A hangverseny két részben, a kezdőkkel délelőtt 11 órától, a haladókkal este 8 órától kezdődőleg lesz megtartva és szereplői Bagó Vilma, Solymossy Annuska, Csanády György, Orbán Eliz, Szentpáli Vanda, Vajda Edith, Kassai Erzsi, Miskolczi Etelka. Róth Jenő, Demény Bella, Solymossy László. Az esti hangversenyen résztvesznek: Göllner Béla, Bagó Mariska, Molnár Károly, Kassay Gyula, Palló Imre, Tamás Mártha, Doros Gábor, Maráth Aranka, Molnár Géza, Doros György, Demény Irénke, Szabó László, Molnár Margit, és Dobó Zoltán gordonkával. Helyárak: Páholy 8 kor., I. hely 2 kor., II. hely 1 kor. 50 fill., diákjegy 50 fill. A jegyek a hangverseny mindkét részére (d. e. és este) érvényesek. Jegyek kaphatók Zibolai Székely Dénesnél.

Ritka vendégek. A pásztormadár vagy rózsaszinü seregély (Pastor roseus L.) ismét mutatkozik Magyarországon. E hó 26-án kedden délután Bethlenfalván a téglabányán felül körülbelül 12—13 darab egy galagonyabokorra szállott. Egyet közülök le is lőttek. Utolsó nagyobb beözönlése 1899 ben történt; 1907-ben is megjelentek a Hortobágyon százas csapatokban. E ritka tünemény érdekességére és tudományos fontosságára való tekintetből nekünk magyaroknak résen kell állanunk, annyival inkább, mivel e délkeleti faj beözönlési utjában Magyarország az első terület, melynek kulturális fejlettsége olyan foku. hogy ilyen jelenség megfigyelése nemcsak a szigoruan vett szakemberre hárul, hanem részt vehet abban a nagyközönségnek számottevő része is madártani képzettsége folytán. Különböző rovarokat, kivált sáskákat és bogarakat eszik s mint a vándorsáska félelmetes pusztitója, a tatárok és örmények előtt oly becsben áll, hogy megjelenésükkor engesztelő körmeneteket tartanak, mert a sáskajárás előhirnökeinek tartják őket. Melle, hasa, háta és válla szép rózsaszinü; feje, nyaka, begye, szárnya, farka és czombja kékesfekete, biboroszöldes érczfényü; lába és csőre rózsaszinü, utóbbi tövén fekete; az öregek bóbitásak. E tüneményről az M. Orsz. Központ értesitve lett. (—*s.* —*t.*)

Jönnek a szinészek. Mint jelentettük, *Heves* Béla szinigazgató — ki társulatával jelenleg Marosvásárhelyen tartja előadásait — jövő hó közepe táján Székelyudvarhelyre érkezik. A társulat miután az ősszel már Szathmárra vonul, ez alkalommal utolszor keresi fel e várost, hogy búcsut vegyen műpártoló közönségétől. Bérleti előjegyzések *Sterba* Ödön dohánytőzsdéjében eszközölhetők.

A Dalegylet által pünkösd másodnapjára birdetett tánczczal egybekötött sétahangverseny, tekintettel a sétatér javára ugyanaz nap tartandó műkedvelői előadásra — a Koronkai-kert helyiségében *pünkösd első napján lesz megtartva.* Kedvezőtlen idő esetén pedig a jövő hó 14-én. — Folyó hó 24-ikére összehivott közgyülés határozat képtelenség miatt ma este 8 órakor lesz megtartva.

A Gyermek-napon a városi tanács a következő adományokat vette: Unitárius egyház perselye 3 k. 50 f, Református egyház perselye 3 k. 47 f, Róm. kath. egyház perselye 18 k. Kereskedők gyüjtőivén 48 k, Sükösd Miklós szállodás 15 k. 04 f, Tunyogi Csapó Ferencz szállodás 2 k, Benedek Béláné vendéglős 5 k, Kassay Árpád vendéglős 5 k, Biró István vendéglős 2 k. Székely Dénes könyvk. 2 k, Becsek Aladár 5 k, P. György József zárdafőnök 20 k. Összesen 129 kor. 01 fill. Székelyudvarhely, 1908. május 21-én. *Városi tanács.*

Köszönet nyilvánitás. A következő sorok közlésére kérettünk föl. A helybeli unitárius templom számára az alábbi kegyes ajándékozások tétettek: 1. Deák Lajosné, Mátéffy Domokosné és Barabás Andrásné urnők egy kiváló szépségü, valódi arannyal gazdagon himezett kék plüs-szószék- és papi-szék teritőt ajándékoztak, melynek értéke 330 kor. 2. Szász Ferencz helybeli asztalos-mester egy szépen kidolgozott és gondosan készitett csinos urasztalt ajándékozott. Értéke 80 kor. 3. Dr. Demeter Lőrinczné Sándor Múzes, Deák Lajos és Barabás András 10—10 drb énekeskönyvet adtak. 4. Biró Ferencz asztalos mester 2 drb. csinos mutató táblát adott. 5. Perselyekre Dr. Demeter Árpád 6 kor., Deák Lajos 3 kor.-át ajándékozott. 6. A templomszenteléshez urvacsorai kenyeret és bort Deák Lajos, Péter Károly és Pálffy Jenő diák. Mindenik kegyes adomány legyen kedves áldozat Isten előtt! A vallásos buzgóság ezen szép megnyilatkozásaiért hálás köszönetet mond *Váry* Albert lelkész.

Évzáró ünnepély. A Polgári leányiskola évzáró ünnepélyét ma délután 5 órakor tartja a Budapest-szálló nagytermében. A szép terjedelmes program bizonyára nemcsak a szülőket, de a tanügybarátokat is össze fogja hozni.

A villamosvilágitás első próbáját 24-ikén, vasárnap, reggel 2 órakor tartották meg, a legnagyobb csendben. A próba fényesen sikerült, s azt vasárnap este megismételték, az ivlámpák felgyujtása nélkül. A villamos világitásnak a közforgalom részére való átadási ideje még nincsen megállapitva, s igy részletesen foglalkozni azzal csak akkor fogunk, amidőn az átadás megtörténik.

Felvétel a m. kir. áll. kő- és agyagipari szakiskolába. Czél: négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg müvelt iparosokká nevelni. Rendes tanulóul felvétetnek: a) akik legalább 2 középiskola, vagy 6 népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanoncziskolát 3 éven át jó sikerrel látogatták; b) akik 12 éves kort elérték és ép, egészséges, kifejlett testalkattal birnak. A felvételi folyamodványhoz csatolandók: a) keresztlevél, b) iskolai bizonyitvány, c) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifju a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégzi, d) orvosi és ujraoltási bizonyitvány. A tanitás teljesen dijmentes. Mühelybiztositék czimén 6 k. az intézet pénztárába fizetendő. Szegénysorsu, de jó magaviseletü és szorgalmas tanulók egész vagy fél ösztöndijban részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatosan internátus és konviktus áll fenn, amelyben a nem ösztöndijas tanulók ez idő szerint egy hóra 19 koronát fizetnek. A felvételi, illetőleg ösztöndij iránti kérvények az intézet felügyelő bizottságához czimezve, legkésőbb f. évi augusztus hó 10 ig az igazgatósághoz nyujtandók be. Egyébben az iskola évi értesitője nyujt tájékozást, amelyet az intézet igazgatósága készséggel küld meg kivánatra az érdeklődőknek.

Köszönet nyilvánitás. Az udvarhelymegyei takarékpénztár a helybeli róm. kath. elemi fiuiskola szegény tanulóinak felsegélyezésére 25 koronát adományozott, a mely szivességért e helyen is hálás köszönetet mond P. *György* József igazgató.

A Szent Ferenczrendiek vezetése alatt álló róm. kath. elemi fiuiskola évvégi jelentése. Felsőbb hatóság rendelése folytán igen hamar egy küzdelemteljes iskolai év végére kellett érjünk. Ez év zaró kövénél ha visszatekintünk, ugyebár gyerekek? van olyan esemény, mely szivecskétek hurjainak öröm hangokat ad, s van, melyre szomoruan emlékeztek. — Jóleső örömmel s honfiui érzelemmel gondoltok ugyebár vissza, a történelem és földrajz kedves óráira, midőn dicső magyar őseinkről szép s lelkes dolgokat hallottatok s magyarok lenni megtanultatok? no és a tizperczekről sem feledkeztek meg ugyebár, midőn vidám kedélylyel, játszva mulattatok be az iskola udvarán és a hóvárban, hogy őseiteknek vitéz daliás utódai akartok lenni s hazafias önérzettel zengte kis ajkatok: „Honvédek vagyunk, honvéd katonák. Majd honvéd lesz nemcsak a nevünk. Megmutatjuk, majd ha felnövünk." — Akár visszaidőttök a jövőben hozzánk, akár nem, emlékezzetek, mit annyiszor énekeltetek: „Jó honfiak, honleányok legyetek" — No és ugyebár szivetekben hordjatok a Szent Imre és Erzsébet ünnepét is, melyben hodolatot fejeztetek ki e dicső magyar és szent hősök előtt? Nem kerüli ki figyelmeteket ugye a február 27-iki gyermek-estély sem? (12 pontos müsorral), melyben a jelenvoltak megelégedése s jó szüleitek dicsérete csak fokozta játszi hajlamaitokat, mely szépen megnyilvánult a márczius 29-iki szinelőadáson (5 felvonás, 3 jelenet) hol, mint a 48-as honvédeknek kis unokái szerepeltetek. Szomorusággal tölt el másrészről, hogy a betegség miatt karácsonykor 1, husvétkor pedig 2 hónapot veszitettetek s igy elestetek egy szép majálistól, több kirándulástól s a nagyszabásura tervezett évzáró ünnepélytől. No de sebaj! Vizsgáztok — tekintve az előzményeket elég jól sikerült. Évközben is elég jól tanultatok, mit mutat a sok jutalom kiosztás is. Nézzetek ide! Szinte mindenik megtalálja nevét ez ujság hasábjain: Könyvjutalmat kaptak részint szorgalmuk, részint jóviseletükért. Az I osztályból: Bokor Ferencz, Csendőr Jenő, Janicsek Jankó, Kobory Ernő, Kovács István, Losdorfer Emil, Rákosi Jenő, Szilveszter Gyula. A II. osztályból: Barkóczy Laczi, Binder Gyula. Gábor Laczi, Losdorfer Lajos, Tassaly Lajos. A III osztályból: Derzsi Lajos. Kelemen Sándor, Kiss Dezső, Kiss István. Szentes Géza. A IV. osztályból: Balázsi Ernő, Hartmayer Rudolf, Ilyés Emil, Jakabos Endre, Kókay Jenő, Macskássy Laczi, Papp Géza, Pék József, Walter Jenő, Zonda József. Az V. osztályból: Benedek József, Kelemen Jenő. Pénzbeli jutalmat kaptak: Az I. osztályból: Csendőr Jenő, Derzsy Sándor. A III. osztályból: Derzsy Lajos, Kelemen Sándor. Koródy Jenő. A IV. osztályból: Grünspan Dávid, Hartmayer Rudolf, Léstyán Máté, Miklós Sándor, Nagy Erick. Az V. osztályból: Tőzsér Béla. Teljes ruházatot kaptak: Az I. osztályból: Bokor Ferencz, Gerő József. A III. osztályból: Pásztor Ferencz. A IV. osztályból: Csiby Lajos, Viragh Bálint. Az V. osztályból: Katona József. Jutalmat nyertek még 2 idegen (német és román) nyelvü tanuló, kik tanév elején magyarul nem tudtak, de a tanév folyamán szinte hibátlanul megtanultak és pedig: Ruscha József III. o. t. kapott könyvet, Szabó Mihály (II. oszt. t.) pedig egy rend ruhát. A jutalmak értéke: 196 korona 84 fillér. Látjátok gyerekek, ha ti szorgalmas, törekvő fiuk vagytok, örömére váltok jó szüleiteknek, értetek és veletek fáradozó tanitóitoknak, magatoknak pedig szép jutalmat szerezhettek, mert tudjátok-e, hogy a gyermek-estély és a márcziusi ünnepély behozott 104 korona tiszta jövedelmet, mely a szegényebb sorsuakat egy-egy rend ruhával örvendezteti meg. Csak előre szaporán! Legyetek jók, engedelmesek s majd ha felnőttök, édes hazánk is örömét találja bennetek. Isten hozzátok. A viszont látásig! A jógyermekeket szerető professoraitok.

Az állami főreáliskolában az 1907—1908. tanévi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Junius hó 5, 6-án szóbeli érettségi vizsgálatok. 6-án magántanulók irásbeli vizsgálata 9-én magántanulók szóbeli vizsgálata. 15 én az I—III. o. róm. kath, az ág. hitv. ev, az unit, az izraeliták, az I—VII. o. református vallásuak vallásvizsgálata. 16-án a IV—VII. o. róm. kath, a görögkeletiek vallásvizsgálata. D. u. 2—3 vizsgálat a gyorsirásból. 3—5 vizsgálat a latin nyelvből. 17-én I. o. számtan, természetrajz, rajzoló geometria V. o. mennyiségtan, természetrajz, chémia. VII. o. franczia, természettan, történet. 18 án d. u 4 órától az összes tanulók *tornavizsgálata az intézet udvarán* 19 én II. o. számtan, természetrajz, rajzoló geometria. IV. o. algebra, történet, természettan, rajz. geometria. VI. o. magyar, franczia. 20-án III. o. számtan, természettan, földrajz rajz. geometria VII. o. magyar, német. 22-én I. o. magyar, német, földrajz. V. o. magyar, német, VI. mennyiségtan, chemia, ábr. geometria. 23-án II. o. magyar, német, földrajz. IV. o. magyar, német, franczia. VII. o mennyiségtan. chemia, ábr. geometria. 24-én III. o. magyar, német, franczia, történelem. V. o. francia, történelem. VI o. német, természetrajz, történelem. 29-én d. e 9 órakor iskolai *év bezárása.* Mindezekre a t. szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghivja az igazgatóság.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkérettünk a következő sorok közlésére: Az udvarhely vármegyei tanitó egylet népiskolai tanszermuzeuma részére *Riemer* Gusztáv, helybeli lakos, festékgyártulajdonos, 3 tégla hargitaligeti vastőzeget, — *Orbán* Imre, égei közs. el. isk. tanitó, égei-szállasaljai fekete palával kevert sárga agyagföldet, — *Posmansky és Strelitz*, budapesti vegyitermékgyártulajdonos, 1 üveg kreolin, 1 üveg aszfalt-bitumen, 1 üveg kőszénkátrány, 1 üveg kőszénkátrányszurok, 1 üveg világos és 1 üveg sötét karbolineum, 1 üveg $^{25}/_{30}$ százalékos karbolsav, 1 üveg vörös karbolpor, 1 üveg kovaföld (hővédőanyag), 1 üveg faczement, 1 tégla szabadalm. mütuffkövet, 1 drb. természetes aszfaltlapot, 2 drb. kátrányos fedélpapirlemezt, 3 drb. aszfalt elszigetelő lemezt (kavicshintéssel, salakhintéssel és parafával), 1 drb. kolorit (sötétvörös) és 1 drb. „Gloria" czement aszfalt lemezt. 3 drb. m²ként 1 kgr., 2 kgr. és 3 kgr. ólambetétü aszfalt elszigetelő lemezt és 1 drb. permanitlemezt ajándékozott. Fogadják az adakozók ezen adományukért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Chalupka* Rezső ügyvezető osztályelnök.

Elszámolás. A helybeli unitárius egyházközség által május 24 én rendezett tánczestélyen a bevétel volt 344 kor., a kiadás 115 kor. és igy 229 kor. tiszta jövedelem maradt a templom épitési költségeire. A tiszta jövedelmet az alábbi felülfizetések gyarapitották: Ferencz József püspök, Daniel Lajos 20—20 kor., Kisgyörgy Sándor 10 kor., Pálmay József, Dr. Sebesi János, Pákey Lajos 8 - 8 kor. László Domokos, Fábián József, Biró István 5—5 kor. Barabás András, Dr. Pálffy Ferencz 4—4 kor. Pál Ferencz, Dr. Boros György, Végh Mihály 3—3 kor. Mátéffy Domokos, Tóth Vilmos, Dr. Egyed Balázs, Vajda Lajos, Fábián Ferencz 2—2 kor. Kádár Miklósné, Kovács Imre, Gitte Béla, Gotthárd János, Gvidó Béla 1—1 kor. Összesen 121 kor. A jótékony czélra tett ezen kegyes adományokért hálás köszönetet mond a rendezőség.

Kivonat a m. hiv. lapból. Rühkór fellépett szorványosan Fenyéd és Parajd községek lóállományában. Sertésorbáncz fellépett szorványosan Csekefalva községben. Káli Albert körjegyző Tordátfalváról Firtosmartonosba helyezte át irodáját. Korond község határában a folyó hó 7 én 2 drb 1—2 év körüli, egy pej piros, egy fakó szürke kancza csikó felfogatott s mindez ideig gazdája nem akadt. A pej piros jobb fülének hegye hasitott, bal füle csonka. Székelyzsombori id. Szitás András tulajdonát képező 2 drb 2 éves kancza csikó a csere nevü legelőről f. év és hó 13-án eltévedt. Kénos községben május 16-án 2 drb 2 éves kancza csikó a mezőrök által a buzavetésekben felfogatott és a határbiróhoz behajtatott. Mihályke Lőrincz máréfalvi lakosnak f. hó 10 én a máréfalvi erdőről 1 drb 13 éves pej kancza homlokán csillag, hátsó jobb lába szárcsa, eltévedt. Szentlélek községben 2 drb kancza, 6—7 éves körüli fel van fogva a községi birónál, az egyik sötétpej, másik pirospej, a sötétpejnek a hátulsó két tompján ismeretlen bélyeg a jobb oldalán csomó.

x **Kérelem.** Azon tisztelt gazdákat, kiknek az idei vetésnél alkalmuk volt az időkülömbséget az impregnált és a nem impregnált takarmányrépamag kikelése között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek ez iránti tapasztalataikat, akárhonnan szerezték is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével, Budapest, Rottenbiller-utcza 33. közölni. Miután az idei pontos megfigyelésekre a Mauthner czégnek ugy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőlapon is, vele tudatni.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Mielőtt személy, jelzálog, vagy építési **KÖLCSÖN** iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.
Meller L. Egyed,
BUDAPEST, IX., Lónyai-utcza 7. szám.
Telefon-interurban 46—31.

Magyar Gazdák Értékesitő
Szövetkezete
Székelyföldi kerületi főkja

Kaszálási idő alkalmából
kötelességünknek tartjuk a m. t. gazdaközönség szives figyelmét igen mérsékelt áru **Oszborne fükaszáló**
gépeinkre felhivni, amelyek időmegtakaritás, gyorsaság, tartósság tekintetéből minden gazdaságnál nélkülözhetetlenek. — Ugyszintén friss szállitmányu kitünő fajtiszta borainkat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk. Kitünő tiszteletel
Magyar Gazdák
Értékesitő Szövetkezete.
Jeszenszky, intéző.

Védjegy: „Horgony"
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótleka
egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult köszvénynél, osuznál és meghuléseknél, hedörzsoléskeppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisitványok mintt bovásolásokor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Adjon néhány csepp Maggi-féle ízesitőt a gyenge levesbe.
Készitik: MAGGI GYULA és TÁRSA.
Iroda: WIEN IV/I. Gyár: BREGENZ

Az egyetlen igazság.
Az ORBÁN, NAGY és TAMAS-féle czipők több elegánczlát kölcsönöznek.

Szám 9—908. képv. test.

Árlejtési hirdetmény.

Kissolymos község ezennel pályázatot hirdet egy ujonan épitendő községházára.

Kikiáltási ár: 1. Föld, kőmives, elhelyező, ács, kovács és bádogos munka és fa-anyag árában 3000 kor.

2. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkáért 900 kor.

Pályázni lehet a különböző tételek alatt kiirt munkákra külön is, együttesen is. Árlejtés zárt ajánlatok utján történik. Pályázó köteles 5% készpénzt, vagy ovadékképes papirt biztositék fejében letenni.

Pályázat határideje: 1908. évi **junius hó 1-sö** napján d. e. 10 óra, később érkezett, vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Árlejtésre vonatkozó terv és müszaki iratok a kissolymosi körjegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Miről érdekeltek azzal értesittetnek, hogy az épitkezéshez szükséges kő,- tégla,- mészanyagot és homokot a helyszinére szállitva épittető község szolgáltatja.

Kissolymos község képviselő testületének 1908. május hó 10-én tartott rendkivüli közgyüléséből.

Sipos Mózes, s. k. k.-biró.

Hengerműmalom
megnyitás!
Értesitem a m. t. őrlető közönséget, hogy
a vasuti állomással szemben Bethlen-u. és Bálint-u. sarkán
saját telkemen levő **műmalmomat** modern automatikus gépekkel, a mai kor kivánalmainak teljesen megfelelően felszerelve, **május hó 27-ikén megindittam.** — Automatikus műmalmomban mindenfele gabona őröltetik. *A buza tisztitása otthon fölösleges, mivel a legjószkosabb buzát is a legtakarékosabban kitisztitja*, miután a liszt erősebb és világosabb szint nyer. Minden t. őrlető közönség b. tudomására hozom, hogy a műmalmomban készült liszt feltünően **szaporul az őrlés után** ennélfogva a t. őrlető közönség kivánságának a többfele liszteknek és az őrlési zavarok kikerülése végett üres zsákokkal is rendelkezzek. Biztositom előre is az igen t. őrlető közönséget, hogy az általam előállitott őrlemennyel, valamint *tisztességes vámolás tekintetében meg lesz elégedve.* — Szives pártfogást és támogatást kér tiszteletel
ÁGOSTON BÉLA, műmalom tulajdonos.
A gabona nemüek be- és hazaszallitására t. őrletők részére fogatot tartok.

Szám 3312—908.

Kirdetmény.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete által engedélyezett s felparczollázott sertéspiacztéri telkek folyó évi junius hó 1-én d. e. 9 órakor a városi tanács nagytermében nyilvános árverésen eladatnak.

Árverési feltételek a városi tanácsban megtekinthetők.

Székelyudvarhely, 1908. május 21-én.

Soó Domokos, h. polgármester.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200—400 kvöl területü **háztelkek** eladók. — Részletes felvilágositást ad Dr Szöllösi Ödön ügyvéd.

Pályázati hirdetmény.

A székelyudvarhelyi ref. kollegium elöljárósága pályázatot hirdet a koll. pénztárnoki állásra. Javadalmazás évi 1200 kor. Pályázatok benyujtandók f. évi junius 15-ig. Az állás f. évi julius 1-én lesz elfoglalandó. Az óvadékra és ügykezelésre vonatkozó feltételek és utasitások megtudhatók *Szabó* András gazdasági felügyelő tanárnál.

■ Uj liszt és füszerüzlet „a székely leányhoz. ■
Szives figyelembe!
Ezennel közhirré teszem, hogy Székelyudvarhelyen **Kossuth-utcza 2. sz. alatt** (Florián-ház) dusan felszerelt „A székely lányhoz" czimzett
füszerüzlet és liszt nagykereskedést
nyitottam. — Lisztjeimet felügyeletem alatt, saját henger műmalmomban őrlöm, melyeknek **legkitünőbb** voltáról, próba sütetések utáu, már is több jó nevü kenyérsütő és az őrlető közönség is a legelismerőbben nyilatkozott, s igy lisztemmel, annak minősége, valamint olcsó árával a helyi piaczon a legversenyképesebb vagyok, miáltal t. vevőim lelkiismeretes kiszolgálás mellett, olcsó és jó árut kapnak. Főelvem: „sürü garas, nagy forgalom!" Különösen felhivom a t. fogyasztó közönség b. figyelmét a már több- **speciális kenyérlisztemre,** amelyből rendkivül jóizü házi kenyér lesz először kipróbalt anélkül, hogy elszáradna. Tájékozódásul tudatom, hogy a liszt és füszer feltétlen tisztasága érdekében üzletemben petroleum és festékárut nem árusitottak. Lisztem feltétlen jóságáról műmalmomnak már eddig is szerzett jó hirneve garantál. Amidőn a t. közönség szives pártfogását kérem, vagyok annak biztos reményében
FÁBIÁN JÓZSEF, gőzfürész és henger műmalom tulajdonos
Kitünő hengermalmi liszt.
Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.
Pártoljuk a helyi ember szorgalmát.